

НАВЧАННЯ МАЙБУТНЬОГО – ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ

Федеральний інститут професійної освіти і навчання (БІВВ) провів традиційний (кожні два роки) міжнародний конгрес Федерального інституту професійної освіти і навчання (БІВВ) «Професійна освіта і навчання майбутнього – впровадження інновацій» у місті Берлін (Німеччина). У заході взяли участь представники парламенту Німеччини, міжнародних фондів ЄС, бізнесу, роботодавців, вищої та професійної освіти, науки з 21 країни світу. Україну, відповідно до Меморандуму про співпрацю з БІВВ та участі Інституту ПТО НАПН України (Інститут) в Асоціації дослідницьких організацій ЄС у сфері професійної освіти і навчання, представляли директор Інституту Валентина Радкевич і науковий співробітник Сніжана Лей.

Програма конгресу передбачала ознайомлення учасників з сучасними тенденціями розвитку професійної освіти і навчання (ПОН) у країнах ЄС, дослідженнями БІВВ, новітніми проектами ПОН у контексті стратегії навчання впродовж життя. Проведено виставку передових досягнень науки і техніки. Кожен учасник мав можливість ознайомитись з інноваційними розробками, роботехнікою, сучасними симуляторами на стедах навчальних закладів і підприємств тощо. Перший день ознайомив учасників з освітніми проектами, розробленими й апробованими в провідних німецьких компаніях. Під час урочистої церемонії нагородження були представлені короткі відеозвіти про роботу проектів, а перше місце виборила компанія, що реалізувала проєкт із повернення безробітних (які шукають роботу всім місяцям і більше) на ринок праці через використання не лише активних методик, а й роботи з соціальним педагогом і психологом.

Вітальне слово на відкритті виголосив президент БІВВ

професор Фрідріх Губерт Ессер і міністр освіти та досліджень, член парламенту Аня Карлічек. Принагідно слід зазначити, що і пан Ессер, і пані Карлічек мають значний досвід професійної діяльності як лікар та банківський клерк й працівник готельної сфери від-

Професор, доктор Джефф Гайвард, голова факультету освіти університету Кембридж, доповів про виклики системи ПОН у Великій Британії в розрізі змін політичного клімату (вихід зі складу ЄС – Brexit). Його доповідь «Життя за межами дуальної системи: виклики про-

дальша підготовка в умовах цифрової ери», «Місія для навчання майбутнього: кооперація та цифрові», «Навчання на засадах продуктивної діяльності: професійна компетентність в Європі та світі», «Школа й що далі? Дуальна професійна освіта і навчання – переваги

професій, модернізація, перетворення й виклики сектору професійної освіти і навчання на найближче майбутнє.

На завершення роботи конгресу професор Людгер Войсмани, директор Центру економіки освіти університету Людвіга-Максиміліана міста Мюнхен, у доповіді «Професійна освіта і навчання у часи змін» повідомив про економічні переваги навчання за різними рівнями освіти й навіть дані та цифри прибутку особи залежно від рівня кваліфікації. Його доповідь викликала неабияку цікавість, адже цифри говорили самі за себе (наприклад, фінансові можливості, які відкриває дуальна освіта для її здобувачів уже з перших днів навчання). Це дає змогу людині «безболісно» (без втрати доходу на 3-4 роки навчання) розпочати професійну кар'єру як учню та розвивати її по висхідній без відчутних фінансових обмежень. Професор Войсмани також доповів і про можливість та переваги (прибутки) роботодавців за умов їх активної участі в процесі професійної підготовки кваліфікованих робітників – зменшення часу на перенавчання та адаптацію, зменшення кількості зпіваної та бракованої продукції, збільшення прибутку й покращення якості професійної підготовки працівників.

Професор, доктор Губерт Ергл, директор з питань досліджень та віце-президент БІВВ, висловив сподівання на плідну взаємодію й висвітлення нових досягнень вже на наступному конгресі БІВВ у 2020 році. Більш детально з особливостями роботи форумів конгресу та матеріалами ви можете ознайомитись на сайті БІВВ за посиланням: <https://kongress2018.bibb.de/>.

Сніжана ЛЕЙ, м.с. лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту ПТО НАПН України

повідно. Пан Ессер відзначив важливість розвитку і впровадження інновацій у сфері професійної освіти і навчання на рівні 4.0. Пані міністр наголосила на важливості підтримки та вдосконалення системи професійної підготовки Німеччини для розвитку економіки країни.

У панельному обговоренні «Майбутнє праці – майбутнє професійної освіти і навчання» взяли участь представники бізнесу (Керстін Ной та доктор Аріане Райнхарт) і науки (професори Фрідріх Ессер і Фрідріх Шпат). Вони обговорили важливість розвитку гібридних кваліфікацій і постійного оновлення й заміщення професій на ринку праці.

фесійної освіти в умовах неоліберальної економіки згідно й змістовно представила особливості системи кваліфікацій Великої Британії, специфіку розвитку системи професійної освіти і навчання країни (учнівства) та США й впровадження інновацій у секторі професійної підготовки для утримання позицій економіки країни в умовах Brexit. Пан Гайвард також розповів про тенденції розвитку ПОН в умовах глобалізаційних перетворень та автоматизації виробництва.

Форуми, присвячені різним аспектам сектору професійної підготовки, тривали два дні й мали такі тематичні спрямування: «Професійна освіта і навчання 4.0. – база та по-

та реальний стан справ». «Інтеграція та інтеграція – внесок професійної освіти», «Охорона здоров'я та медичний догляд (послуги): перспектива для професійної освіти і навчання».

Науковці Інституту ПТО НАПН України відвідали форум «Професійна освіта і навчання 4.0. – база та подальша підготовка в умовах цифрової ери» й ознайомились зі здобутками та перспективами розвитку цифрових технологій у секторі ПОН: оцифрування ПОН, використання цифрових технологій, рамка цифрової компетентності ЄС, зміни професій, рівнів кваліфікацій і професійних сфер, створення нових видів зайнятості, навички працевлаштування для цифрових

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД У СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙ

Науково-методичний супровід професійного розвитку слухачів реалізує інноваційний потенціал сучасних цифрових технологій. Так, у процесі підвищення кваліфікації задіяно 67 персональних електронних освітніх ресурсів викладачів і 36 електронних освітніх ресурсів кафедр (сайти, блоги, сторінки союмереж, електронні посібники, платформи і портали, збірники електронних документів).

Інноваційною технологією науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогічних, науково-педагогічних працівників і керівних кадрів освіти є **виртуальна кафедра андрагогіки**, нагороджена Дипломом I ступеня НАПН України як краща наукова робота 2017 р. у номінації «Електронний ресурс». Сайтом віртуальної кафедри андрагогіки постійно користуються близько 1800 учасників,

сторінками кафедр та окремих викладачів у Facebook – понад 3000 осіб, заходи з онлайн-трансляцією на каналі YouTube переглядають понад 5000 осіб. Протягом 2017-2018 рр. проведено 12 заходів міжкурсового періоду з охопленням віртуальної аудиторії понад 5000 осіб.

Наукова робота кафедр щодо науково-методичного супроводу професійного розвитку слухачів здійснюється за восьмима темами НДР. Працюють три науково-дослідні лабораторії на громадських засадах спільно з регіональними закладами післядипломної освіти, а саме: з управління післядипломною педагогічною освітою, психології професіоналізму, відкритої освіти.

Результати науково-дослідної роботи за проблемами науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогічних та керівних кадрів віддзеркалені в публікаціях

науково-педагогічних працівників університету, серед яких 18 монографій, 59 підручників і посібників, 22 методичні рекомендації, 322 статті (дані за 2017 р.).

Апробація різних моделей і технологій науково-методичного супроводу професійного розвитку слухачів у міжкурсовий період здійснюється на **38 експериментальних майданчиках** м. Києва та 17 областей.

У процесі міжнародної діяльності укладено вісім угод з європейськими університетами щодо науково-методичного супроводу професійного розвитку слухачів. У процесі співпраці видано три монографії, проведено всім заходів. Науково-педагогічні працівники пройшли стажування в університетах-партнерах.

Уперше проведено курси підвищення кваліфікації за спільними програмами з Вищою Лінгвістич-

ною Школою в місті Ченстохова (Польща). Слухачі, які вивчали коучинг як спекури і пройшли тренінги у міжкурсовий період, уперше отримали **польсько-українські сертифікати додатково до свідоцтва про підвищення кваліфікації**.

Отже, інноваційні тенденції науково-методичного супроводу професійного розвитку слухачів в УМО пов'язані зі змінами законодавства у галузі освіти та запровадженням концепції «Нова українська школа». У результаті **наукового дослідження** цієї проблеми в УМО визначено поняття науково-методичного супроводу, узагальнено його теоретико-методологічні засади, місце та призначення в сучасному освітньому дискурсі, охарактеризовано модулі професіоналізації андрагогіки, обґрунтовано відповідні педагогічні технології.

У **практичному вимірі** продовжується розробка нових спекурсів, удосконалюється організація освітнього процесу щодо забезпечення варіативної складової навчального плану. Технологічна складова науково-методичного супроводу характеризується більш широким використанням цифрових технологій.

Перспективними напрямками подальшого розроблення проблеми науково-методичного супроводу є запровадження гнучких кластерних підходів для задоволення потреб слухачів у підвищенні кваліфікації за фахом, урахування результатів формальної та неформальної освіти, а також запровадження накопичувальної системи підвищення кваліфікації.

Тамара СОРОЧАН,
директор ЦНПО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України